

N:o 3.

Ank. till Riksd. kansli den 11 febr. 1890, kl. 5 e. m.

Utlåtande, angående regleringen af utgifterna under riksstatens andra hufvudtitel, innefattande anslagen till justitiedepartementet.

(1:a U. A.)

Ordinarie anslag.**Svea Hofrätt med derunder lydande justitiestat.**

Angående tillökning i Svea hofrättslönestat. 1:o. Kongl. Maj:t har föreslagit Riksdagen att, med godkännande af det i statsrådsprotokollet öfver justitiedepartementsärenden den 11 januari innevarande år intagna, förslagsvis uppgjorda tillägg till den för Svea hofrätt gällande lönestat äfvensom af de vilkor, som blifvit föreslagna för åtnjutande af deri upptagna löneförmåner, höja det å andra hufvudtiteln uppförda anslag till nämnda hofrätt från 235,500 kronor till 274,600 kronor eller med 39,100 kronor.

Vid ärendets föredragning inför Kongl. Maj:t har statsrådet och chefen för justitiedepartementet till en början erinrat, att Kongl. Maj:t i bref till Svea hofrätt af den 25 april 1889 — med anledning deraf att, enligt hvad hofrättens arbetsredogörelser för de senare åren utvisade, antalet oafgjorda instämnda och vädjade saker, vid 1882 års slut utgörande 586, sedermera årligen ökats, så att det vid 1888 års utgång uppgick till 1,495 och att denna stora tillökning af balansen, som väsentligen berodde på det ökade antalet inkomna mål, egt rum oaktadt hofrättens arbetskrafter under hela ifrågakvarande tid varit förstärkta med en extra division utöfver de på stat

upptagna fem divisionerna — anbefalt hofrätten att afgifva yttrande och förslag angående de åtgärder, som, utan att kräfvat ändring i det lagstadgade rättegångssättet, i öfrigt kunde anses nödiga för att bereda de nu balanserade målen ett hastigare afgörande och, så vidt möjligt, förekomma uppkomsten af dylika balanser för framtiden.

Till fullgörande af denna befallning hade hofrätten i skrifvelse till Kongl. Maj:t den 18 sistlidne november afgifvit yttrande och förslag uti ifrågavarande ämne.

För undvikande af för stor vidlyftighet tillåter sig utskottet hänvisa till detta yttrande, för hvilket i statsrådsprotokollet, sidd. 2—11, är närmare redogjort; och vill här endast meddela hvad i nedannämnda hänseenden blifvit af hofrätten anfördt.

Af en vid hofrättens skrifvelse fogad, inom justitiedepartementets byrå för statistiska ärenden uppgjord tabell inhemtades, att antalet oafgjorda instämnda och vädjade mål vid slutet af år 1851 utgjorde 1,349 eller föga mindre än år 1888, att sedan antalet af hofrättens ordinarie divisioner, som intill år 1852 utgjort fyra, från och med nämnda år ökats med en, och under samma år jemväl en extra division varit i arbete för nedbringande af den befintliga balansen, det vid hvarje års slut balanserade antalet oafgjorda mål under de följande åren intill midten af 1860-talet nedgått från 865 till 339, men att det efter hand under åren 1865 till 1868 stigit till 752, bibehållits ungefär vid denna siffra till år 1884 derigenom att hofrätten till en början under kortare tider, men från och med 1878 ständigt, understöddes af en extra division, samt derefter, oaktadt den sjetton divisionen fortfarande att arbeta, å nyo växt år 1885 till 920, 1886 till 1,191, 1887 till 1,394 och 1888 till 1,495.

Anledningen till detta missförhållande vore väsentligen att söka i tillväxten af de inkommande instämnda och vädjade målen antal. Före midten af 1860-talet hade detta antal endast undantagsvis uppgått till en högre siffra än 1,150, men sedermera småningom stigit, så att det år 1888 utgjort 1,438.

Enligt hvad en å sid. 3 i statsrådsprotokollet intagen tabell utvisade, förskrefve sig tillökningen i antalet inkomna vademål, utom från Stockholm, nästan uteslutande från de fyra nordligaste länen.

Stigningen, som hvad dessa län beträffade säkerligen ännu icke nått sin höjdpunkt, berodde utan tvifvel på det inom dem rastlöst fortgående odlings- och utvecklingsarbetet, med deraf framkallade talrika rättskollisioner, hvilka till den grad tagit i anspråk jemväl domstolarnes i första instansen ansträngda verksamhet, att det för tillgodoseende af rättsskipningens kraf funnits nödigt att under tiden från år 1876 genom delning öka domsagornas

i dessa fyra län antal från tio till aderton, hvartill komme att frågan om delning af ännu en dithörande domsaga vore på Kongl. Maj:ts pröfning beroende.

Det allt ymnigare tillflödet af mål från Norrland hade på hofrättens arbetsbalanser en menligare inverkan än som kunde förklaras uteslutande af de inkomna målen *antal*. En del af dessa mål hade nemligen visat sig taga hofrättens tid och arbete i anspråk i vida högre grad än i allmänhet varit fallet med de öfriga vädjade målen.

Den omständighet att hofrättens arbetsprodukt ej blott sjunkit i förhållande till de inkommande målen antal utan äfven absolut taget under de senaste årtiondena något minskats, vore, enligt hofrättens mening, visserligen väsentligast föranledd af de norrländska målen invecklade beskaffenhet och den mödosamma utredning de ofta kräfde, men jemväl deraf, att hofrättsarbetet på senare tider i större utsträckning än någonsin förut utförts af ledamöter, hvilka icke varit ständigt fästade vid hofrätten, utan på kortare tider förordnats att biträda densamma.

Missförhållandet emellan antalet af de till hofrätten inkomna och de af hofrätten afgjorda vademål vållade utan tvifvel den rättsökande allmänheten ett stort och känbart lidande. I regeln kunde numera i följd af arbetsmaterialets hopande en väddad sak icke företagas till afgörande innan mer än ett år förflutit, efter det den inkommit till hofrätten. Att ett sådant uppehåll i rättsskipningens gång skulle för parter, som vore angelägna om en snar lösning af sina rättstvister, medföra betänkliga, understundom ödesdigra följder, låge för öppen dag. Å andra sidan kunde med allt skäl antagas, att den utsigt, som uppskofvet i hofrätten öppnade för en tredskande part att förhålla motparten hans rätt, bidroge att öka antalet af de mål, som droges under hofrättens pröfning. En del af dessa skulle helt säkert icke, med risk af onödig och förspild kostnad, fullföljas till hofrätten, om dess domslut vore att förvänta inom kortare tid.

Hvad derefter anginge de åtgärder, som kunde anses nödiga för att bereda de nu balanserade målen ett hastigare afgörande och så vidt möjligt förekomma uppkomsten af dylika balanser för framtiden, ansåge hofrätten den förebragta statistiska utredningen på ett öfvertygande sätt ådagalägga, att, äfven med antagande deraf att hofrättens arbetsprodukt kunde genom ansträngdt arbete uppehållas vid den siffra, hvartill de sex divisionerna under år 1888 hunnit, eller omkring 1,340 instämnda och väddade mål, och att genom de särskilda åtgärder, för hvilka hofrätten i sitt yttrande redogjort, denna siffra skulle kunna derutöfver något höjas, de sex divisionernas arbetsprodukt ändock i bästa fall endast med svårighet komme att hålla jemna steg med antalet inkommande mål af nämnda slag, hvilket redan nu

uppginge till mer än 1,400 årligen och näppeligen, enligt hofrättens mening, kunde för den närmare framtiden beräknas till en lägre siffra. Det måste därför antagas vara utredt, dels att behovet af en sjetta division numera vore permanent och icke öfvergående, dels att äfven de sex divisionerna icke kunde i någon mån medverka till minskande af de *nu* befintliga balanserna. Inrättandet af en ny ordinarie division samt arbetskrafternas tillfälliga förstärkande med en sjunde division för afgörande af de vid dennas bildande balanserade målen vore således åtgärder, hvilka hofrätten i främsta rummet ansåge nödiga för det af Kongl. Maj:t angifna ändamål.

Vore behovet af en permanent sjetta division ådagalagdt, syntes det hofrätten vara högeligen angeläget, att den icke bibehölles vid sin nuvarande ovissa ställning, utan att de för dess bildande erforderliga anslag uppfördes på ordinarie stat, så att fullmagter kunde utfärdas för de nya embetenas innehafvare. Förutom att dessa domareembetens förvaltande på grund af förordnanden, gällande endast för kort tid, menligt inverkade på hofrättsarbetets gång, talade mot en sådan anordning ytterligare ännu viktigare och mer afgörande skäl. Omständigheternas magt gjorde det visserligen oundvikligt att, när ett domareembete tillfälligtvis stode ledigt, eller dess innehafvare för längre eller kortare tid vore upptagen af andra statens värf, embetet uppehöles af tillförordnad vikarie, men att domareembeten redan från början så inrättades och aflönades, att de aldrig kunde bestridas annorlunda än på förordnande, vore enligt hofrättens åsigt uppenbarligen stridande mot den i 36 § regeringsformen uttalade grundsats, att de, som beklåda domareembeten, icke utan medelst ransakning och dom kunde afsättas från sina innehafvande sysslor. Uppehållandet af denna grundsats visade sig i detta fall så mycket angelägnare, när man besinnade i hvilken betydande utsträckning bruket att låta domareembeten bestridas genom tillfälliga förordnanden i senare tider vunnit insteg inom Svea hofrätt.

En annan olägenhet, som det nu rådande tillfällighetssystemet förde med sig, vore den otillräckliga aflöning, hvarmed i följd deraf allt för många af hofrättens ledamöter måste åtnöjas; och innehåller statsrådsprotokollet å sidd. 6 och 7 närmare redogörelse för hofrättens utredning i detta ämne.

I fråga derom, huru vida någon nämnvärd tidsbesparing genom ändringar i hofrättens arbetsordning eller genom förenkling i det på praxis beroende arbetssättet kunde vinnas, hade hvad som efter den gällande arbetsordningens utfärdande kunnat i nämnda syfte göras, enligt hvad hofrätten meddelat, mestadels redan blifvit genomfördt.

Genom tillväxten i de inkommande målens antal hade innehafvaren af aktuariefattningen i Svea hofrätt fått sina tjenstegromål i så hög

grad ökade, att hofrätten i sammanhang med framställningen om en ordinarie sjetta division nödgats göra hemställan om någon åtgärd i syfte att bereda aktuarien nödigt biträde vid fullgörandet af hans tjenstepligter.

Före år 1870 hade det icke ålegat aktuarien att mottaga och registrera andra till hofrätten inkommande handlingar än dem, som ingåfvos i instämnda och vädjade saker. Handlingar i öfriga civila mål och ärenden inlemnades till sekreteraren. Men genom kongl. brefvet den 22 december 1869 förordnades, att till allmänhetens beqvämlighet det tills vidare skulle åligga aktuarien att mottaga och i diarium anteckna de till hofrätten inkommande handlingar i alla civila mål och ärenden samt fiskaliska aktioner. Svårigheten för aktuarien att medhinna sina dels genom nämnda öfverflyttning, dels genom tillväxten i de inkommande målens antal mer än fördubblade göromål berodde till en del på ett för Svea hofrätt egendomligt förhållande, som saknade motsvarighet inom de andra hofrätterna. Medan till exempel i Göta hofrätt nästan alla handlingar ingåfves af några få, för närvarande fyra, vid hofrätten anstälde, s. k. hofrättskommisarijer, uppträdde i Svea hofrätt parterna dels sjelfva, hvilket vore fallet med ett stort antal rättsökande från Stockholm och omgifvande landsbygd, dels genom något af de många ombud, hvilka, till stor del utan juridisk underbyggnad, här i hufvudstaden erbjöde sig till parternas tjenst och jemväl af de egentliga sakförarne användes såsom mellanhänder vid ingifvande af handlingar i hofrätten. Ett sådant förfaringssätt blefve emellertid för aktuariens tjenstgöring synnerligen besvärligt.

Sålunda toges i Svea hofrätt kanske mer än eljest någonstädes aktuariens embetsverksamhet i anspråk för allmänhetens räkning. Men då hans pligter mot embetsverket icke finge af denna anledning eftersättas, hade hans tjenstegöromål tagit ett sådant omfång, att arbetstiden för honom uppginge till nio eller tio timmar dagligen. Visserligen biträdde aktuarien af en på viss tid, vanligen ett år i sänder, förordnad amanuens, hvilken med arfvode af 1,800 kronor årligen hade till åliggande att under aktuariens tillsyn och på hans ansvar föra diariet öfver vädjade mål samt lemna parter de upplysningar, som kunde hemtas ur detta diarium. Men af anförda skäl kunde aktuarien af denne amanuens icke hafva den nytta, som erfordrades. Hofrätten ansåge sig därför böra föreslå att aktuarien måtte erhålla ett ständigt biträde med lön på stat. Finge detta biträde, som kunde benämnas andre aktuarie, till hufvudsakligt uppdrag att på eget ansvar föra diariet öfver vädjade saker med dermed i sammanhang stående göromål samt att hvarje dag minst under hela den tid aktuariekontoret vore öppet vara der tillstädes, skulle ett par timmars arbetstid besparas förste aktuarien, som blefve fri från den tidsödande kontrollen öfver vadediariets förande, och andre aktuarien

det oaktadt blifva på embetsrummet sysselsatt fem till sex timmar dagligen. För detta arbete ansåge hofrätten lönen icke böra bestämmas lägre än att den motsvarade en notarielön, helst andre aktuarien under sådana förhållanden säkert skulle finna med sin fördel förenligt att stanna vid sin befattning till dess han kunde vinna befordran till förste aktuarie.

I anledning af den ifrågasatta sjettede divisionens inrättande skulle tillökning uppkomma i hofrättens stat genom uppförande derå af löner och tjänstgöringspenningar för två hofrättsråd, tre assessorer, två notarier och en andre aktuarie, hvars lön och tjänstgöringspenningar skulle motsvara notariernas, hvarjemte för desse sistnämnde tjänstemän erfordrades anslag till renskrifningspenningar; utgörande sammanlagda beloppen, hvarmed staten sålunda skulle ökas, 39,100 kronor. Härtill komme ålderstillägg åt hofrättsråd och assessorer i enlighet med hvad i gällande lönestat stadgades samt åt notarier och andre aktuarien i enlighet med hvad för notarier nu vore bestämdt.

I händelse anslaget till aflöning åt en andre aktuarie ej skulle vinna bifall, erfordrades en tillökning i anslaget till amanuenser och extra ordinarie biträden från 7,500 kronor till 9,000 kronor eller med 1,500 kronor.

Kostnaderna för en tillfällig sjunde division skulle uppgå till enahanda årliga belopp med det, som för år 1889 blifvit af Kongl. Maj:t för en extra division anvisadt, eller 17,500 kronor.

Hofrätten hade derfor hemställt, att Kongl. Maj:t täcktes till Riksdagen göra framställning om tillökning i hofrättens stat för inrättande af en sjettede division med 39,100 kronor, samt att Kongl. Maj:t derutöfver måtte bereda hofrätten tillfällig förstärkning med en division för handläggning af instämnda och vädjade mål, intill dess antalet balanserade mål af dessa slag nedgått så långt, att Kongl. Maj:t funne rättsskipningen icke vidare vara i behof af en sådan åtgärd.

Jemte meddelande af Svea hofrätts nu omförmälda yttrande i förevarande ärende har departementschefen till berörda statsrådsprotokoll vidare anfört, att behofvet af förstärkning i Svea hofrätts arbetskrafter sedan lång tid tillbaka gjort sig gällande. Redan år 1868 hade de balanserade instämnda och vädjade målen antal varit så stort, att en extra division måst till hofrättens biträde förordnas från början af årets höstsession till 1869 års sommar, hvilket upprepats under hälften af år 1871. Sedermera hade hofrätten på enahanda sätt varit förstärkt 1875 års höst, halfva året 1876 och hösten år 1877. Men då härigenom någon stadigvarande minskning i balansen icke stått att vinna, hade det till förekommande af allt för stor tidsutdrägt med målen afgörande befunnits nödigt medgifva, att hofrätten från och med år 1878 nästan utan afbrott arbetat på en afdelning utöfver de fem, hvaraf hofrätten bestode. Den, sådant oaktadt, sedan år 1882 ständigt fortgående

stegringen i de balanserade målens antal, hvilken tilldragit sig Kongl. Maj:ts uppmärksamhet, hade utan tvifvel, såsom ock hofrätten antagit, sin förnämligaste grund deri, att hofrätten i anseende till mängden och beskaffenheten af de mål, som från de nordligare delarne af landet fullföljas, icke — oansedt biträdet af den sjetta divisionen — varit i stånd att medhinna af dömandet af lika många mål årligen, som samtidigt till hofrätten inkommit. Det längre dröjsmål med målens bringande till slut, som följaktligen måst häraf uppkomma, utgjorde för de rättssökande parterna en högst menlig olägenhet, hvarigenom deras materiella välfärd icke sällan sattes på spel, understundom ginge förlorad. Att denna olägenhet icke kunde antagas vara af allenast öfvergående natur, utan tvärt om komme att i märklig mån ökas, derest icke anstalter skyndsamt vidtoges till dess afhjelpande, insåges lätt, då man besinnade hvilken storartad utveckling de ekonomiska förhållandena i Norrland under senare årtiondena tagit till följd af de mer och mer lättade kommunikationerna och tillgodogörande i betydligt högre grad än tillföre af landets rika tillgångar, hvilket föranledt och uppenbarligen komme att i allt vidsträcktare omfattning föranleda ökad verksamhet på alla områden med deraf också följande ökade tvister af beskaffenhet att kräfva domstols pröfning.

Jemte det departementschefen således, i främsta rummet ur synpunkten af allmänhetens befogade anspråk att med afdömandet af dess rättegångar i hofrätten icke öfver höfvan fördröjdes, ansåge inrättandet af en ny ordinarie division och derutöfver hofrättens förstärkning med tillfälliga arbetskrafter, i den mån sådant för balansens afarbetande kunde erfordras, vara åtgärder högeligen af behovet påkallade, framställde sig tillika såsom ett ytterligare särdeles beaktansvärdt skäl för hofrättens tillökande med en ordinarie division hvad hofrätten erinrat i fråga om de på arbetets jemna och säkra gång ofördelaktigt inverkan förhållanden, som vore en följd af det nuvarande stora antalet adjungerade ledamöter i hofrätten, der, såsom i hofrättens underdåniga skrifvelse upplystes, domarens antal icke sällan till hälften eller derutöfver utgjordes af adjunkter. Ehuru desse unge män utan tvifvel gjort sig kände för pligtkänsla och samvetsgrannhet, kunde de dock af helt naturliga skäl i erfarenhet och skicklighet att utöfva en öfverdomares viktiga och ansvarsfulla kall icke i allmänhet mäta sig med de i domarevärf mera bepröfvade ordinarie ledamöterna. De täta ombyten i hofrättens domarepersonal, som behovet att i vidsträckt mån använda adjungerade ledamöter nu föranledde, vore ej heller för rättsskipningen gagneliga. Härtill komme att, såsom hofrätten äfven påpekat, den adjungerade domarens arfvode, 2,000 kronor om året, vore ringare än att det, särdeles vid längre, ofta flerårig adjunktionstid kunde anses utgöra skäligen ersättning för ett så grannliga och mödosamt arbete, som staten med rätta af honom fordrade.

De skäl, hofrätten anfört till ådagaläggande af behovet utaf en andre aktuarie, vore, enligt departementschefens åsigt, fullt giltiga, i följd hvaraf jemväl förslaget om en sådan tjänstemans tillsättande af honom förordades.

Derest framställningen om inrättande af en ytterligare ordinarie division och en andre aktuarietjänst blefve gillad, skulle statsverkets utgifter för Svea hofrätt, i öfverensstämmelse med hofrättens förslag, komma att förhöjas på sätt följande förslagsvis uppgjorda tillägg till den för hofrätten gällande, år 1876 fastställda lönestat utvisade:

	Lön.	Tjenstgöringspenningar.	Renskrifningspenningar.	Summa.	
1 hofrättsråd	4,400	2,000		6,400	Efter fem år kan lönen höjas med 600 kronor.
1 d:o	4,400	2,000		6,400	
1 assessor	3,300	2,000		5,300	Efter fem år kan lönen höjas med 500 kronor.
2 d:o	6,600	4,000		10,600	
1 notarie	2,000	1,200	400	3,600	Efter fem år kan lönen höjas med 500 kronor och efter tio år med ytterligare 500 kronor.
1 d:o	2,000	1,200	400	3,600	
1 andre aktuarie ...	2,000	1,200		3,200	
	Summa kronor			39,100 ;	

och borde för tillgodonjutande af dessa löneförmåner gälla enahanda vilkor, som vore föreskrifna för innehafvare af löner å 1876 års aflöningsstat.

På de i statsrådsprotokollet anförda skäl har utskottet ansett sig böra förorda Kongl. Maj:ts förslag om inrättande af en sjetton division inom Svea hofrätt. Dock har utskottet i afseende å den för denna division föreslagna aflöningsstat velat göra några erinringar. Utskottet har nemligen funnit den i staten uppförda, af den nya divisionens inrättande icke särskildt påkallade andre aktuariebefattningen kunna undvaras, helst om, såsom hofrätten i sitt utlåtande sjelf förutsatt och hvilket utskottet jemväl finner skäligt, anslaget till amanuenser och extra ordinarie biträden ökas från 7,500 kronor med 1,500 kronor till 9,000 kronor. Vidare har utskottet ansett, att då Svea hofrätts tjänstepersonal således genom den föreslagna tilläggsstaten skall komma att ökas med 2 hofrättsråd, 3 assessorer och 2 notarier, jemväl antalet af de tjänsteinnehafvare inom hofrätten, som enligt nu gällande bestämmelser äro skyldiga att låta sig till annan hofrätt förflyttas bör ökas, på det, att en framtida förflyttning af någon större del af Svea hofrätt må

i möjligaste mån underlättas. För innehafvare af löner å 1876 års aflöningsstater för rikets hofrätter är nemligen, bland annat, föreskrifvet, »att den som, efter det den nya lönestaten blifvit faststæld, utnämnes till assessor, notarie eller fiskal i hofrätt, skall, emot ersättning för flyttningskostnad, vara underkastad skyldigheten att låta sig till annan hofrätt förflyttas; dock att denna skyldighet endast gäller för de fem yngste assessorerne i Svea och Göta hofrätter, de två yngste assessorerne i hofrätten öfver Skåne och Blekinge samt för de två yngste notarierna och den yngste fiskalen i hvarje hofrätt». Derest nu, såsom Kongl. Maj:t föreslagit, för tillgodonjutande af löneförmåner å tilläggsstaten skulle gälla enahanda vilkor, som för innehafvare af löner å 1876 års aflöningsstat är föreskrifvet, blefve deraf en följd att, oakadt Svea hofrätts tjenstepersonal, på sätt nyss framhållits, blefve ökad, likväl fortfarande endast de 5 yngste assessorerne, de två yngste notarierna och den yngste fiskalen inom hofrätten blifva underkastade skyldigheten att låta sig förflyttas. Utskottet har därför ansett, att för tillgodonjutande af löneförmåner å tilläggsstaten böra föreskrifvas visserligen i allmänhet samma vilkor, som äro gällande för innehafvare af löner å 1876 års aflöningsstat, men att, i afseende å skyldigheten att låta sig till annan hofrätt förflyttas, de ytterligare 3 assessorer och 2 notarier, som till följd af fastställande utaf tilläggsstaten komma att inom Svea hofrätt tillsättas, skola vara underkastade samma skyldighet till förflyttning, som för de assessorer och notarier, hvilka blifvit eller före tillämpningen af tilläggsstaten blifva tillsatta enligt 1876 års lönestat, äro föreskrifna, så att, i den mån nyutnämning eger rum, de 8 yngste assessorerne och de 4 yngste notarierna inom Svea hofrätt äro underkastade samma skyldighet att låta sig till annan hofrätt förflyttas, som nu enligt 1876 års lönestat är föreskrifven för de 5 yngste assessorerne och de 2 yngste notarierna derstädes.

Derjemte har utskottet, som erinrar sig, hurusom Riksdagen vid flera tillfällen uttalat den uppfattning, att krigshofrätten borde indragas, nu ansett sig böra framhålla önskvärdheten af att Kongl. Maj:t vid tillsättande af de nya tjenstebefattningarna måtte tillse, att derigenom lemnas möjlighet öppen att, om sådant finnes lämpligt, krigshofrättens åligganden af Svea hofrätt öfvertagas, hvarigenom jemväl någon besparing kunde beredas i motvigt mot den ökade utgift, som genom den sjetten divisionens uppförande på ordinarie stat föranledes.

Med hänvisning till hvad utskottet här nedan under punkt 7:o kommer att föreslå, får utskottet hemställa,

att Riksdagen må på det sätt bifalla Kongl. Maj:ts förvarande framställning, att Riksdagen *dels* fastställer följande tillägg till den för Svea hofrätt gällande lönestat:

	Lön.	Tjenstgöringspennin- gar.	Renskrifningspennin- gar.	Summa.	
1 hofrättsråd	4,400	2,000		6,400	Efter fem år kan lönen höjas med 600 kronor.
1 d:o	4,400	2,000		6,400	
1 assessor ...	3,300	2,000		5,300	Efter fem år kan lönen höjas med 500 kronor.
2 d:o ...	6,600	4,000		10,600	
1 notarie	2,000	1,200	400	3,600	Efter fem år kan lönen höjas med 500 kronor och efter tio år med ytterligare 500 kronor.
1 d:o	2,000	1,200	400	3,600	
Till amanuenser och extra ordinarie biträden	----	----	----	1,500	
Summa kronor				37,400;	

samt godkänner de vilkor, som i statsrådsprotokollet öfver justitiedepartementens ärenden den 11 januari 1890 blifvit föreslagna för åtnjutande af de i tilläggsstaten upptagna löneförmåner; dock att de ytterligare 3 assessorer och 2 notarier, som genom tillämpning af denna tilläggsstat komma att inom Svea hofrätt tillsättas, skola vara underkastade enahanda skyldighet till förflyttning till annan hofrätt, som nu, enligt 1876 års aflöningsstat för Svea hofrätt, är föreskrifven för 5 assessorer och 2 notarier vid denna hofrätt, så att, i den mån nyutnämning eger rum, de 8 yngste assessorerne och de 4 yngste notarierna vid Svea hofrätt äro underkastade sådan förflyttning;

dels ock medgifver, att anslaget till Svea hofrätt, 235,500 kronor, höjes med 37,400 kronor till 272,900 kronor.

2:o. Kongl. Maj:t har föreslagit, att anslaget till förvaltningskostnadsbidrag åt häradshöfdingen i Torneå domsaga, utgörande 300 kronor, måtte förhöjas med 500 kronor, eller således till 800 kronor.

Af statsrådsprotokollet inhemtas å sid. 14 att, då regleringen af häradshöfdingarnes löneförmåner år 1874 egde rum, hade Norrbottens län varit deladt i två domsagor, den norra och den södra, och att genom berörda reglering till häradshöfdingen i norra domsagan anslagits 3,000 kronor såsom tjänstgöringspenningar och 600 kronor i förvaltningskostnadsbidrag.

Angående förhöjning af det för Torneå domsaga anslagna förvaltningskostnadsbidrag.
[2.]

Sedermera hade från och med år 1877 domsagornas antal i länet ökat till fyra, dervid från norra domsagan blifvit afskilda två tingslag, hvilka tillhörde Kalix domsaga, samt af norra domsagans återstående del bildats Torneå domsaga.

Förvaltningskostnadsbidraget utgjorde för sistnämnda domsaga 300 kronor och för Kalix domsaga 100 kronor och understege således för begge dessa domsagor med 200 kronor det bidrag, som utgått för den odelade norra domsagan. I tjänstgöringspenningar åtnjöte domhafvanden i Torneå domsaga 2,100 kronor.

I denna, landets nordligaste domsaga, hvilken bestode af sex tingslag, hade under senare tider i afseende å tingsens antal inträffat det förändrade förhållande, att i hvartera af Pajala och Korpilombolo tingslag, der förut endast ett lagtima ting om året hållits, nu mera årligen förrättades ytterligare ett sådant ting, hvilken ordning inträdde i Pajala med år 1886 och i Korpilombolo med år 1887.

I de yttranden, som häradshöfdingen i Torneå domsaga G. Sundberg afgifvit med anledning af det väckta och sedermera bifallna förslaget om hållande af två lagtima ting i Korpilombolo, har han dels anført, att så väl härigenom som genom den redan beslutade tillökningen af ett ting i Pajala domhafvanden finge göra ytterligare två årliga resor till dessa från hans bostad Haparanda på ett afstånd, Pajala af 17 och Korpilombolo af 13 mil belägna orter, samt att kostnaden för nämnda resor äfvensom för domarens vistelse vid de nya tingen, eller i medeltal för Pajalatinget 12 dagar och för tinget i Korpilombolo 6 dagar, icke tagits i beräkning vid bestämmandet af det belopp, som under titel tjänstgöringspenningar och förvaltningskostnadsbidrag vore i riksstaten för domsagan uppfördt, dels vidare andragit, att, hvad anginge mängden af tvistemål och brottmål, deraf domaren hade antingen aldeles ingen eller ock endast så stor inkomst, att den betäckte utskrifts- och renovationskostnaden, stode Torneå domsaga framför de domsagor, der tjänstgöringspenningarna utginge med högre belopp än uti ifrågasvarande domsaga. Men lagfarts- och inteckningsärenden åter, hvilka lemnade domaren hans egentliga sportelinkomst, förekomme i Torneå domsaga till ringare antal än i nästan hvarje annan af rikets domsagor. Härtill komme, att med afseende å domsagans stora utsträckning och de långa afstånden från domarens hemvist Haparanda, der ett af tingslagen hade sin tingsstad, till de öfriga fem tingslagen, utgörande sju, tretton, sjutton, tjugusju och trettio mil, förvaltningen af domsagan uppenbarligen kräfde betydliga kostnader endast för embetsresor och vivre under sådana resor. En af häradshöfdingen Sundberg upprättad förteckning öfver resor i embetsärenden, som under åren 1886, 1887 och 1888 blifvit af honom eller hans embetsbiträde verkställda,

utvisade, bland annat, att för resor till och från de lagtima tingen och för hållande af ett riksdagsmannaval användts tillhopa 324 dagar, deri inberäknad den tid, som åtgått till sjelfva förrättningarne, äfvensom att i och för nämnda resor tillryggalagts sammanlagdt 750 mil.

En annan af departementschefen från nämnda häradshöfding infordrad uppgift angående sportelinkomsterna i domsagan under åren 1887 och 1888 och de årliga kostnaderna för domsagens förvaltning upptoge inkomsterna af sportler för år 1887 till 2,369 kronor och för år 1888 till 2,606 kronor, hvaremot årliga kostnaden för förvaltningen af domsagan approximativt beräknats till 4,207 kronor.

Svea hofrätt, som afgifvit infordradt utlåtande, hade, med hänsyn till de för rikets alla domsagor gemensamma grunder, som i afseende å tjenstgöringspenningarne blifvit vid regleringen af häradshöfdingarnes löneförmåner tillämpade, ansett skäl för höjande af de jemlikt nu gällande stat till domhafvanden i Torneå domsaga utgående tjenstgöringspenningar icke förefinnas, i följd hvaraf hofrätten afstyrkt häradshöfdingen Sundbergs framställning i denna del. Helt annorlunda syntes hofrätten förhållandet vara med förvaltningskostnadsbidraget, hvilket lönetillskott afsåge endast att i vissa domsagor, der sportlerna ansåges icke förslå till förvaltningskostnadernas bestridande, betäcka den sålunda uppkommande bristen. Redan vid delningen af Norrbottens län i fyra domsagor hade, enligt hofrättens mening, förvaltningskostnadsbidraget i Torneå domsaga blifvit alltför lågt beräknadt, då i betraktande toges, å ena sidan de dryga förvaltningskostnaderna och å andra sidan den jemförelsevis ringa sportelinkomsten. Dertill komme, enligt hofrättens åsigt, att inom Torneå domsaga efter delningen inträdt förändrade förhållanden af beskaffenhet att göra det anslagna ifrågavarande bidraget än mera otillräckligt för sitt ändamål. Genom de af sökanden åberopade bestämmelserna om två tings hållande årligen inom Korpilombolo och Pajala tingslag hade nemligen domhafvandens årliga kostnader för resor och tingsgästning onekligen väsentligt förökats.

Svea hofrätt hade på grund deraf hemställt, att anslaget till förvaltningskostnadsbidrag åt häradshöfdingen i Torneå domsaga måtte varda förhöjdt med ett belopp af 500 kronor eller således till 800 kronor för år.

Departementschefen hade, i likhet med Svea hofrätt, icke funnit giltig anledning vara för handen att föreslå höjning af tjenstgöringspenningarnes belopp.

Hvad åter anginge frågan om ökning af förvaltningskostnadsbidraget, syntes honom utredningen i ärendet ådagalägga, att detta bidrags nuvarande belopp och sportelinkomsterna i domsagan icke vore tillräckliga att betäcka kostnaderna för domsagens förvaltning. Den årliga utgift, som till följd

häraf drabbade domsagans innehafvare, ansåge departementschefen ej kunna beräknas till lägre belopp än det af hofrätten föreslagna eller 500 kronor; och då, enligt de vid regleringen af häradshöfdingarnes löneförmåner tillämpade grunder, en dylik utgift borde domhafvanden af statsmedel ersättas, hade han funnit skäl biträda hofrättens mening.

Med afseende derå, att för icke längre sedan än år 1877 nuvarande Torneå domsaga bildades och dervid till 300 kronor bestämdes förvaltningskostnadsbidraget för densamma, har visserligen utskottet, jemväl med hänsyn till olämpligheten af att ändra en gång bestämda löneförmåner samt dertill att beviljandet af den nu begärda anslagsförhöjningen möjligen skulle kunna gifva anledning till framställningar af liknande art, funnit betänkligt att tillstyrka bifall till förevarande förslag. Men då efter berörda reglering domhafvanden i Torneå domsaga ålagts att hålla ytterligare ett ting om året i hvardera af Pajala och Korpilombolo tingslag, och de ökade resor, han till följd deraf måste företaga, med afseende å de betydliga afstånden från domhafvandens hemvist till tingsstäderna, måste medföra afsevärdt ökad förvaltningskostnad, har utskottet ansett vara med billighet öfverensstämmande att förvaltningskostnadsbidraget i någon mån höjes. Om emellertid detta bidrag, nu 300 kronor, ökades med 200 kronor till 500 kronor och derigenom komme att uppgå till det belopp, som de öfriga norrländska domsagorna i sådant bidrag högst erhålla, har utskottet trott, att skäligen anspråk härutinnan blifvit tillmötesgångna, helst utskottet föreställer sig, att, med tillväxten af befolkningen i Norrbottens län och uppkomsten af ökad rörelse derstädes, domhafvandens i Torneå domsaga sportelinkomst bör i någon mån stiga.

Utskottet hemställer därför,

att Kongl. Maj:ts förevarande framställning må på det sätt bifallas, att anslaget till förvaltningskostnadsbidrag åt häradshöfdingen i Torneå domsaga, nu 300 kronor, höjes med 200 kronor till 500 kronor.

Vid bifall till hvad utskottet i denna och nästföregående punkt föreslagit, kommer anslaget till Svea hofrätt och derunder lydande justitiestat, 588,454 kronor, att höjas med 37,600 kronor till 626,054 kronor.

Fångvården:

3:o. Under denna anslagstitel har Kongl. Maj:t föreslagit att Riksdagen måtte godkänna det i statsrådsprotokollet öfver justitiedepartementsärenden den 11 januari 1890 intagna förslag till aflöningsstat för en del af

Anående
anslag till
fångvården
m. m.
[3, 4, 5, 6,
7 och 8.]

bevakningspersonalen vid fångvårdsanstalterna jemte de vilkor, som blifvit föreslagna för åtnjutande af deri upptagna löneförmåner;

att bestämda anslaget till fångars vård och underhåll måtte ökas med 18,300 kronor;

att förslagsanslaget till ålderstillägg måtte ökas med 20,000 kronor;

att deremot förslagsanslaget till fångars vård och underhåll måtte minskas med summan af nyssnämnda två belopp eller 38,300 kronor;

att Riksdagen måtte medgifva, att af förslagsanslaget till fångars vård och underhåll måtte årligen från och med innevarande år till en hvar af de uti ofvannämnda förslag till aflöningsstat uppförda vaktbetjente, som vore gift eller enkling med familj och icke på kronans bekostnad åtnjöte förmånen af fri bostad och vedbrand, intill dess han af sådan förmån kunde komma i åtnjutande, utgå hyresersättning och anslag till inköp af tolf kubikmeter ved; dock med iakttagande, att hyresersättnings högsta årliga belopp skulle utgöra 150 kronor, att hyresersättningarne i medeltal icke finge öfverstiga 125 kronor årligen till hvarje vaktbetjent, samt att hyresersättningarne och vedanslagen borde efter de på de olika orterna gällande hyror å bostadslägenheter och pris å ved bestämmas; samt

att Riksdagen måtte medgifva Kongl. Maj:t att, om och i den mån besparing uppstode å förslagsanslaget till fångars vård och underhåll, å samma förslagsanslag utanordna medel till anskaffning af de ytterligare bostadslägenheter, som för den vid fångvårdsinrättningarne anställda bevakningspersonal pröfvades nödiga.

Vid ärendets föredragning inför Kongl. Maj:t har departementschefen till en början erinrat, att, då vid 1882 års riksdag ny lönestat antogs, utom för fånggevaldigerne, jemväl för vissa vid fångvården anställda fanjunkare, underofficerare, vaktmästare, förste konstaplar och konstaplar, hvilken lönestat sedermera bibehållits oförändrad, Riksdagen i sammanhang med fastställande af denna stat tillika beslöt, att lönerna för sagda tjänstepersonal skulle från förslagsanslaget till fångars vård och underhåll öfverföras till fångvårdens bestämda anslag, hvarvid löntagarne derjemte berättigades till erhållande af pension å allmänna indragningsstaten efter vissa lefnads- och tjänstår. Den till ifrågavarande bevakningspersonal, med undantag af fånggevaldigerne, dittills utgående aflöning, som bestått i lön och beklädnadsbidrag, fördelades då, med beklädnadsbidragets upphörande, i lön och tjänstgöringspenningar, hvarjemte tjänsternas innehafvare bibehöllos vid dem förut tillerkänd rätt att uppbära två ålderstillägg. Någon tillökning i den förutvarande aflöningens belopp egde icke rum i vidare mån än att detsamma höjdes till närmaste jemna femtio- eller hundratal, hvilken förhöjning vexlade emellan tjuugu och

fyratio kronor, och stadgades slutligen åtskilliga vilkor för tillgodonjutande af de nya löneförmånerna.

Utom dessa förmåner åtnjöte en del af bevakningspersonalen på kronans bekostnad fria bostäder och fri vedbrand; hvarjemte enligt nådiga brefven den 26 augusti 1856 och den 4 november 1873 de af vaktbetjeningen vid läns- och kronofängelserna, som utöfvade tillsyn öfver fångarnes arbeten eller eljest dermed hade bestyr, egde att uppbära viss andel af årliga arbetsinkomsten vid dessa fängelser. Dertill komme, att jemlikt kongl. brefven den 3 december 1861 och den 28 november 1865 belöningar för berömlig tjenstgöring kunde tilldelas bevakningspersonalen vid fångvården till belopp af 100 kronor och i synnerliga fall till högst 150 kronor årligen.

Såsom af statsrådsprotokollet å sid. 17 vidare inhemtas, hade fångvårdsstyrelsen den 30 september 1889 till en början gjort framställning om förhöjning uti de aflöningsförmåner, som genom 1882 års löneroglering blifvit bestämda, i hvilket afseende styrelsen hufvudsakligen anfört: de med nämnda löneroglering åsyftade fördelar hade icke i afsevärd mån vunnits. Fördelen af pensionsrätt vore tvifvelsutän af stor betydelse, men utsigten att ernå densamma vore för de fleste aflägsen. Den obetydliga löneförhöjning, som genom regleringen kommit löntagarne till godo, antog styrelsen i det närmaste medtagas till pensionsavgifter i civilstatens pensionsinrättning; och då enligt förut gällande bestämmelser vaktbetjeningen vid sjukdomsfall egde åtnjuta hela sin aflöning under två månader och sjuttiofem procent deraf under den tid, förfallet derutöfver fortfor, innefattades bland vilkoren för nya lönestatens tillämpning den bestämmelse, att de i aflöningen inbegripna tjenstgöringspenningarne, hvilka utgjorde så högt belopp, att det för en del af personalen motsvarade 40 å 46 procent af hela deras aflöning, icke finge uppbäras för någon tid, hvarunder tjensten ej förrättades. Med afseende härå yttrade äfven statsutskottet vid 1882 års riksdag, att, om man frånräknade pensionsrätten, innebure i sjelfva verket den nya lönestaten en ganska väsentlig försämring för löntagarne. I motsats härtill hade vid reglering under senare tider af nästan alla civila tjenstemannacorpsers stater en icke oväsentlig förbättring i aflöningen kommit löntagarne till godo. Också hade icke mindre än 299 vid fångvården anstälde vaktbetjente från alla delar af riket till styrelsen inkommit med ansökningar, att någon förbättring i deras alltför knappa löner måtte dem beredas, till stöd för hvilka framställningar i allmänhet åberopats, att under sista tiden prisen på alla lifsförnödenheter stegrats och kommunalskatterna blifvit ansenligt förhöjda, att fångvårdens bevakningspersonal vore betydligt sämre aflönad än deras vid post- och tullstaterna samt jernvägstrafiken anställda vederlikar, hvilka dessutom kunde förskaffa sig extra inkomster, något som med den stränga tienst-

göringen i fängelserna vore alldeles omöjligt för bevakningspersonalen derstädes, samt att denna personals redan förut bekymmersamma ekonomiska ställning blefve hardt när förtviflad, i händelse familjefadern af sjukdom förhindrades från tienstgöring, då han jemväl vore nödsakad att afstå från en stor del af sina löneförmåner.

Med anledning af hvad styrelsen sålunda anfört och då bevakningspersonalens allmänna klagan öfver ekonomiskt betryck och olikställighet i fråga om aflöningsförmåner med jemförliga betjente i andra förvaltningsgrenar syntes icke sakna giltig grund, hade styrelsen hemställt, att aflöningen för ofvan omförmälda, år 1882 å ordinarie stat uppförda bevakningspersonal, med undantag af fånggevaldigerne, måtte förhöjas sålunda, att för en hvar af 366 förste konstaplar och konstaplar lönen ökades med 50 kronor äfvensom att ålderstilläggen förhöjdes för nämnda 366 vaktbetjente med 25 kronor till hvardera och för en hvar af den öfriga vaktbetjeningen med 50 kronor, allt på sätt den i statsrådsprotokollet å sid. 19 upptagna tablå utvisade.

Den tillökning i det bestämda anslaget, som härigenom blefve behöflig, utgjorde 18,300 kronor; och efter beräkning af det antal ålderstillägg, som för närvarande utginge till ifrågavarande bevakningspersonal, skulle den förhöjda utgift, som föranleddes af tillökningen i ålderstilläggens belopp, komma att uppgå till 16,225 kronor, men då, efter hvad senare tidars erfarenhet gifvit vid handen, förslagsanslaget till ålderstillägg öfverskridits med 2,000 å 3,000 kronor årligen, hade styrelsen hemställt, att samma anslag, nu utgörande 45,000 kronor, måtte ökas med 20,000 kronor, eller således till 65,000 kronor.

Förutnämnda belöningar för berömlig tienstgöring ansåge styrelsen fortfarande böra likasom hittills utgå från förslagsanslaget till fångars vård och underhåll; hvaremot, beträffande vaktbetjeningens vid läns- och kronofängelserna andel i arbetsinkomsten derstädes, hvilken andel vore mycket vexlande och år 1888 vid lika fördelning på de personer, som kommit i åtnjutande deraf, skulle hafva utgjort för hvarje vaktmästare och förste konstapel omkring 95 kronor och för hvarje konstapel ungefär 26 kronor, styrelsen, som hade för afsigt att söka åstadkomma väsentlig förändring i nu gällande anordning rörande arbetena vid nämnda fängelser, föresloge, att såsom vilkor för tillgodonjutande af de förhöjda löneförmåner, hvilka kunde beviljas vaktbetjeningen vid läns- och kronofängelserna, måtte stadgas, att samma betjening skulle vara pliktig underkasta sig den reglering eller indragning af ifrågavarande andel i arbetsinkomsten, som framdeles kunde komma att beslutas.

Med erinran om att en duglig och pålitlig fångbevakningspersonal svårigen kunde erhållas, såvida ej åt de betjente, som vore gifta, mera allmänt

tillhandahölles fria bostäder, hade styrelsen, såsom å sid. 20 i statsrådsprotokollet närmare inhemtas, vidare omförmält, att, ehuru tid efter annan anstalter vidtagits för beredande af bostäder för gifta vaktbetjente genom anlåtande dels af härtill utaf Riksdagen beviljade anslag dels af besparingar, dock ännu icke funnes i kronans hus för bevakningen anordnade flere än 151 familjbostäder, under det att af de å ordinarie stat uppförde 418 vaktbetjente 357 vore gifta eller i egenskap af enklingar hade familj och 206 af den gifta bevakningspersonalen således vore i saknad af kostnadsfri bostad och den dermed förenade förmånen af fri vedbrand. Utom det obilliga deri, att vaktbetjente med samma göromål och tjensteansvar hade så väsentligt olika löneförmåner, som nyssnämnda förhållande föranledde, vore det nästan icke tänkbart, att vaktbetjent, utan att bringas i nöd och elände, skulle med sin knappa aflöning af mellan 600 och 700 kronor kunna vara i stånd att bestrida, jemte oundgängliga utgifter för sitt eget och sin familjs uppehälle, beklädnad, skatter m. m., äfven kostnaden för hyra och vedbrand, uppgående på vissa orter ända till 200 kronor och derutöfver. För afhjelpande af ifrågavarande missförhållande vore, enligt styrelsens åsigt, nödigt, att hyresersättning eller hyresbidrag jemte anslag till nödig vedbrand tilldelades den gifta vaktbetjeningen, som saknade kostnadsfri bostad, intill dess sådan kunde i kronans hus för samma betjening anordnas och upplåtas; hvarförutom styrelsen ansåge, att, på det kostnaderna för dessa hyresersättningar måtte nedbringas, ytterligare bostäder utöfver de redan befintliga borde, i den mån sådant lämpligen kunde ske, för bevakningspersonalen anordnas. Ehuru hyrorerna för en bostadslägenhet af ett rum och kök vore väsentligen olika, vexlande mellan 60 och 250 kronor, ansåge styrelsen dock en begränsning af hyresersättningen till högst 150 kronor kunna bestämmas och vid en förslagsberäkning öfver den totala utgiften en medelkostnad af 125 kronor kunna antagas, i hvilket fall för 206 bostäder, hvardera om ett rum jemte kök, en hyresafgift af 25,750 kronor skulle uppkomma, hvartill borde läggas anslag af ved, beräknad till tolf kubikmeter för hvarje bostad, därför kostnaden ansåges förslagsvis kunna upptagas till 8,000 kronor. Statsverkets utgifter skulle således efter approximativ beräkning komma att för ifrågavarande ändamål ökas med tillhoppa 33,750 kronor om året. Behovvet af denna hyreshjelp med åtföljande vedanslag ansåge styrelsen vara af den trängande beskaffenhet, att densamma borde redan från och med innevarande år vederbörande vaktbetjente tillgodokomma.

De af fångvårdsstyrelsen sålunda gjorda framställningar om lönetillökning, förhöjda ålderstillägg, hyresersättningar och vedanslag för en del af bevakningspersonalen vid fångvårdsanstalterna har departementschefen ansett vara af verkligt behof påkallade; likasom det äfven syns honom vara lämp-

ligt att, på sätt styrelsen hemställt, förslagsanslaget till ålderstillägg ökas, utom med sammanlagda beloppen af nyssnämnda förhöjda ålderstillägg eller 16,225 kronor, jemväl med 3,775 kronor, så att förhöjningen af sagda förslagsanslag skulle i sin helhet uppgå till 20,000 kronor.

Departementschefen har därför tillstyrkt Kongl. Maj:t att föreslå Riksdagen

att godkänna följande aflöningsstat för en del af bevakningspersonalen vid fångvårdsanstalterna

	Lön.	Tjenstgöringspenningar.	Summa.	Ålderstillägg.	
				Efter 5 år.	Efter 10 år.
1 Fanjunkare	600 —	400 —	1,000 —	100 —	100 —
4 d:o	2,400 —	1,600 —	4,000 —	100 —	100 —
1 Underofficer	500 —	300 —	800 —	100 —	100 —
29 Underofficerare	14,500 —	8,700 —	23,200 —	100 —	100 —
1 Vaktmästare vid länsfängelserna	500 —	300 —	800 —	100 —	100 —
16 d:o » d:o	8,000 —	4,800 —	12,800 —	100 —	100 —
1 Förste vaktkonstapel vid läns- och kronofängelserna	500 —	300 —	800 —	75 —	75 —
15 d:o vid d:o	7,500 —	4,500 —	12,000 —	75 —	75 —
1 Vaktkonstapel vid centralfängelserna eller tvångsarbetsanstalterna	400 —	300 —	700 —	75 —	75 —
199 d:o vid d:o	79,600 —	59,700 —	139,300 —	75 —	75 —
1 Vaktkonstapel vid läns- och kronofängelserna	400 —	250 —	650 —	75 —	75 —
149 d:o vid d:o	59,600 —	37,250 —	96,850 —	75 —	75 —
418 Summa kronor	174,500 —	118,400 —	292,900 —	—	—

med förklarande, att för de föreslagna löneförmånernas åtnjutande skulle gälla för samtliga innehafvare af de i staten upptagna tjenstbefattningar enahanda vilkor, som föreskrifvits för innehafvare af lön å 1882 års stat, samt dessutom för vaktbetjente vid läns- och kronofängelserna särskildt det vilkor, att de skulle vara pligtige underkasta sig den reglering eller indragning af den samma vaktbetjening för närvarande tillkommande andel af arbetsinkomsten vid dessa fängelser, som framdeles kunde varda beslutad;

att höja bestämda anslaget till fångars vård och underhåll med 18,300 kronor och förslagsanslaget till ålderstillägg med 20,000 kronor;

att deremot minska förslagsanslaget till fångars vård och underhåll med summan af nyssnämnda två belopp, eller 38,300 kronor; samt

att medgifva, att af förslagsanslaget till fångars vård och underhåll må årligen från och med innevarande år till en hvar af de uti ofvanintagna förslag till aflöningsstat uppförde vaktbetjente, som vore gift eller enkling med familj och icke på kronans bekostnad åtnjöte förmånen af fri bostad och vedbrand, intill dess han af sådan förmån kunde komma i åtnjutande, utgå hyresersättning och anslag till inköp af tolf kubikmeter ved; dock med iakttagande att hyresersättnings högsta årliga belopp skulle utgöra 150 kronor, att hyresersättningarna i medeltal icke finge öfverstiga 125 kronor årligen till hvarje vaktbetjent, samt att hyresersättningarna och vedanslagen borde efter de på de olika orterna gällande hyror å bostadslägenheter och pris å ved bestämmas.

Lämpligheten af sådan anordning, hvarigenom fångbevakningspersonalen försåges med bostäder i kronans hus inom eller nära invid fångvårdsanstalterna, syntes departementschefen, på sätt af den utaf fångvårdsstyrelsen lemnade redogörelse i ämnet framginge, redan vara af Kongl. Maj:t och af Riksdagen erkänd; men då nu icke förelåge förslag till anordnande af bostadslägenhet vid något visst fängelse och utredning saknades om det belopp, som för ändamålet under den närmaste tiden vore behöfligt, ansåge departementschefen sig icke kunna biträda styrelsens hemställan om utverkande af ett särskildt anslag å 20,000 kronor för anordnande af bostadslägenheter, utan har i stället tillstyrkt, att Kongl. Maj:t täcktes begära Riksdagens medgifvande för Kongl. Maj:t att, om och i den mån besparing uppstode å förslagsanslaget till fångars vård och underhåll, å samma förslagsanslag utanordna medel till anskaffning af de ytterligare bostadslägenheter, som för den vid fångvårdsinrättningarna anställda bevakningspersonal pröfvades nödiga.

För att åt fångvården måtte förvärfvas och åt densamma bevaras en fullt duglig och pålitlig bevakningspersonal har utskottet, i likhet med departementschefen, ansett vara af behovet påkalladt, att de för närvarande åt denna personal utgående väl knappa aflöningsförmåner i någon mån förbättras. Emot hvad Kongl. Maj:t i sådant hänseende föreslagit har utskottet i allmänhet icke haft något att erinra. Dock har utskottet ansett, att de föreslagna förändringarna uti ifrågavarande personals löneförmåner, äfven hvad hyresersättning och vedanslag beträffar, icke böra inträda förr än från och med 1891 års början. Vidare har utskottet funnit lämpligt att, likasom enligt Kongl. Maj:ts förslag den årliga hyresersättningen bestämts till ett högsta belopp, det årliga vedanslaget jemväl borde bestämmas till ett belopp, hvaröfver det icke får stiga, och hvilket utskottet trott skäligen böra sättas till 35 kronor. Slutligen har utskottet ansett anskaffningen af de ytterligare bostadslägenheter, som för den vid fångvårdsinrättningarna anställda bevaknings-

personalen pröfvades nödiga, icke böra ega rum i vidare mån än derest sådana lägenheter kunna beredas i kronans redan befintliga hus och utan nybyggnad.

Utskottet hemställer därför,

att Kongl. Maj:ts förevarande förslag må på det sätt bifallas, att Riksdagen besluter:

- a) att godkänna det i statsrådsprotokollet öfver justitiedepartementsärenden den 11 januari 1890 intagna förslag till aflöningsstat för en del af bevakningspersonalen vid fångvårdsanstalterna jemte de vilkor, som blifvit föreslagna för åtnjutande af deri upptagna löneförmåner;
- b) att öka bestämda anslaget till fångars vård och underhåll, nu 487,500 kronor, med 18,300 kronor till 505,800 kronor;
- c) att öka förslagsanslaget till ålderstillägg, nu 45,000 kronor, med 20,000 kronor till 65,000 kronor;
- d) att deremot minska förslagsanslaget till fångars vård och underhåll, nu 1,159,200 kronor, med 38,300 kronor till 1,120,900 kronor;
- e) att medgifva att af förslagsanslaget till fångars vård och underhåll må årligen från och med år 1891 till en hvar af de uti ofvan nämnda förslag till aflöningsstat uppförda vaktbetjente, som är gift eller enkling med familj och icke på kronans bekostnad åtnjuter förmånen af fri bostad och vedbrand, intill dess han af sådan förmån kan komma i åtnjutande, utgå hyresersättning och anslag till inköp af tolf kubikmeter ved; dock med iakttagande, att hyresersättnings högsta årliga belopp skall utgöra 150 kronor och vedanslags högsta årliga belopp 35 kronor, att hyresersättningarne i medeltal icke må öfverstiga 125 kronor årligen till hvarje vaktbetjent, samt att hyresersättningarne och vedanslagen böra efter de på de olika orterna gällande hyror å bostadslägenheter och pris å ved bestämmas; samt
- f) att Riksdagen medgifver Kongl. Maj:t att, om och i den mån besparing uppstår å förslagsanslaget till fångars vård och underhåll, å samma förslagsanslag utanordna medel till anskaffning af de ytterligare bostadslägenheter, som för den vid fångvårdsinrättningarne anställda bevakningspersonal pröfvas nödiga och kunna i kronans redan befintliga hus och utan nybyggnad beredas.

Öfriga ordinarie anslag.

Angående öfriga ordinarie anslag. [9.] 4:o. I afseende å öfriga, här ofvan ej omnämnda anslag under denna hufvudtitel har Kongl. Maj:t icke föreslagit annan ändring, än att, till jemnande af hufvudtitelns slutsumma, anslaget till skrifmaterialier och expenser, ved m. m., 64,148 kronor, måtte höjas med 30 kronor till 64,178 kronor; och får utskottet med anledning deraf hemställa,

att samtliga de ordinarie anslagen under denna hufvudtitel, i hvilka förändring här ofvan icke blifvit ifrågasatt, må i 1891 års riksstat upptagas till oförändrade belopp, dock att anslaget till skrifmaterialier och expenser, ved m. m. må få till beloppet jemkas i den mån, som för jemnande af hufvudtitelns slutsumma kan finnas erforderligt.

Extra anslag.

Såsom extra anslag under denna hufvudtitel för år 1891 har Kongl. Maj:t föreslagit Riksdagen att bevilja nedan omförmälda belopp.

Angående krigshof-rätten. möter [10.] 5:o. Till arfvoden åt krigshofrättens ordförande och tre militära ledamöter har Kongl. Maj:t äskat enahanda belopp, 5,000 kronor, som under en följd af år blifvit anvisadt. Utskottet hemställer,

att Riksdagen må till arfvoden åt krigshofrättens ordförande och tre militära ledamöter för år 1891 anvisa ett extra anslag af 5,000 kronor.

Angående anslag till nya lagberedningen. [11.] 6:o. Till bestridande af kostnaderna för nya lagberedningen har Kongl. Maj:t jemväl för nästkommande år äskat ett extra anslag af 40,000 kronor; och får utskottet hemställa,

att ett extra anslag af 40,000 kronor må för år 1891 för nya lagberedningen anvisas.

Angående en extra division i Svea hofrätt. [12.] 7:o. Till bestridande af kostnaderna för Svea hofrätts förstärkning med en öfvertalig division har Kongl. Maj:t för år 1891 äskat ett extra anslag af 17,500 kronor.

Vid ärendets föredragning inför Kongl. Maj:t har departementschefen, såsom af ofvannämnda statsrådsprotokoll öfver justitiedepartementsärenden (sid. 25) inhemtas, erinrat, hurusom han, i sammanhang med sin, här ofvan under punkt 1:o omförmälda, hemställan om inrättande i Svea hofrätt af en ytterligare ordinarie division redan uttalat sig rörande angelägenheten deraf, att hofrätten, äfven om en ny, sjetta division blefve på ordinarie stat uppförd, fortfarande bereddes tillfällig förstärkning i arbetskrafterna, så länge sådant till nedbringande af den nuvarande stora balansen af oafgjorda instämnda och vädjade mål kunde blifva erforderligt. För vinnandet af detta syfte vore oundgängligen nödigt att, i likhet med hvad under en längre följd af år egt rum, hofrätten äfven under år 1891 biträdades af en extra division för handläggning af dylika mål. Kostnaderna för en sådan öfvertalig division, hvilka uppginge till 17,500 kronor, deri inberäknade 1,000 kronor till gratifikationer åt e. o. tjänstemän, hade hittills i allmänhet blifvit bestridda af hufvudtitelns besparingar, men dessa hade derigenom och för andra ändamål blifvit till den grad anlitade, att af nämnda besparingar erforderlig tillgång till gäldande af kostnaden för en extra division under år 1891 antagligen icke kunde påräknas.

Hänvisande till hvad här ofvan under punkt 1:o blifvit anfördt och föreslaget, får utskottet, under antagande att den förefintliga balansen af oafgjorda instämnda och vädjade mål måtte inom den närmaste framtiden så nedbringas, att ifrågavarande särskilda förstärkning i hofrättens arbetskrafter ej längre må blifva nödvändig, hemställa,

att för Svea hofrätts förstärkning med en öfvertalig division ett extra anslag af 17,500 kronor må för år 1891 anvisas.

S:o. För *tillbyggnad af länscellfängelset i Luleå* har Kongl. Maj:t för år 1891 äskat ett extra anslag af 64,000 kronor.

Såsom af statsrådsprotokollet å sid. 26 inhemtas, har vid ärendets föredragning inför Kongl. Maj:t departementschefen, under förmälan att Kongl. Maj:ts befallningshafvande i Norrbottens län i skrifvelse till Kongl. Maj:t den 14 mars 1888 gjort framställning angående behovet af ökad cellutrymme vid länsfängelset i Luleå, erinrat, att detta fängelse, som upplåtits till begagnande år 1856 och då varit afsedt för Norrbottens län, men icke innehölle flere än 17 celler, svårigen kunde vara tillräckligt för hela länet, hvadan också snart visat sig, att antalet celler icke motsvarade behovet.

Folkmängden i Norrbottens län hade sedan den tid, då länsfängelset anlades, varit stadd i stark tillväxt. Den 31 december 1855 hade länet

Bih. till Riksd. Prot. 1890. 4 Saml. 1 Afd. 2 Häft.

*Angående
tillbyggnad
af länscell-
fängelset i
Luleå.*

[13.]

61,084 invånare, den 31 december 1865 hade antalet ökats till 74,576 och den 31 december 1888 hade folkmängdssiffran uppgått till 101,090. Med befolkningens fortgående tillväxt antog departementschefen, att antalet fångar komme att allt mera ökas och följaktligen behovet af ökad utrymme i fängelserna att göra sig gällande.

Den lagförändring, hvarigenom strafflagens stadganden angående böters förvandling till fängelse vid vatten och bröd blifvit upphäfd, hade jemväl föranledt behof af ökad utrymme i cellfängelserna. I synnerhet vore Norrbottens län med sin öfver en vidsträckt yta glest spridda befolkning i förhållande till rikets öfriga delar illa lottadt med afseende på cellutrymme. Under det att kronohäktet i Haparanda vore afsedt för Torneå domsaga med Haparanda stad samt det nya kronohäktet i Pajala jemväl afsedt för Torneå domsaga, funnes för den öfriga delen af Norrbottens län, omfattande tre domsagor och med en sammanlagd areal af mera än 560 qvadratmil, icke något annat cellfängelse än det i Luleå. Enligt uppgifter af länsfängelsets direktör hade fängelset inrymt mera än 17 fångar under 5 dagar år 1883, 10 dagar år 1884, 18 dagar år 1885, 15 dagar år 1886 och 186 dagar år 1887. Under hela senare delen af sistnämnda år med undantag af en dag i augusti, 10 dagar i september och 11 dagar i oktober hade fängelset varit öfverbefolkadt. Högsta antalet fångar på en dag under dessa år hade varit 27. Angående den tid, som förflutit från 1887 års slut intill utgången af sistlidne oktober månad, hade fångvårdsstyrelsen meddelat, att år 1888 fångarnes antal under 196 dagar öfverstigit 17, att högsta siffran för en dag under samma år varit 29, samt att från och med den 1 januari till och med den 31 oktober 1889 fångarnes antal öfverstigit cellernas under 254 dagar, dervid högsta fångantalet på en dag varit 28.

Kongl. Maj:ts befallningshafvande hade i sin förenämnda skrifvelse erinrat, hurusom genom Luleå—Ofoten-jernvägens anläggning ett betydande antal lösa arbetare tillförts länet, hvilket sannolikt af denna anledning komme att äfven för framtiden få emottaga en ökad mängd arbetssökande; och skulle bland dessa arbetare några större oordningar uppstå och häktningar i mängd förekomma, blefve man urständsat att, med nu befintligt cellutrymme, inom länet förvara ett genom en dylik tillfällighet förökadt fångantal. Kongl. Maj:ts befallningshafvande ansåge, att behovet af ett större cellutrymme vore af erfarenheten till fullo styrkt och att, med hänsyn till så väl länets ökade folkmängd som den växande rörelsen och omsättningen af lösa arbetare från de södra orterna och från grannländerna, detta behof skulle komma att hastigt tilltaga. Då, enligt Kongl. Maj:ts befallningshafvandes åsigt, omkring 50 celler erfordrades samt den nuvarande fängelsebyggnaden vore oändamålsenlig och icke med fördel kunde tillbyggas, hade Kongl. Maj:ts befallnings-

hafvande föreslagit, att å en intill fängelset gränsande tomt, hvilken blifvit kronan till inlösen hembjuden, nytt fängelse, innehållande 50 celler, skulle uppföras, i hvilken händelse det nuvarande fängelset för framtiden kunde användas till reservhäkte och till bostad för betjeningen.

Fångvårdsstyrelsen hade uti infordradt utlåtande af den 3 december 1888, lika med Kongl. Maj:ts befallningshafvande, ansett det vara genom de af fängelsedirektören meddelade uppgifter om fångarnes antal och hvad för öfrigt blifvit anfördt till fullo ådagalagdt, att ökadt cellutrymme i fängelset erfordrades.

Deremot hade fångvårdsstyrelsen i fråga om den tillökning i cellernas antal, som vore erforderlig, och sättet för dess åstadkommande framställt ett från Kongl. Maj:ts befallningshafvandes afvikande förslag. Med förmålan att under hela den tid, som förflutit sedan år 1870, fångantalet icke någon dag öfverstigit 27, förklarade styrelsen sig anse behovet för den närmaste tiden vara tillgodosedt, om cellantalet ökades med 20 eller från 17 till 37. Denna tillökning skulle kunna åstadkommas genom nuvarande fängelsets tillbyggnad, hvarigenom en icke obetydlig besparing i utgift så väl för tomtens inköp som för sjelfva byggnaden kunde göras, och derjemte den fördelen vunnes, att direktör och bevakning icke komme att bo afskilda från fängelset, hvilket deremot skulle blifva händelsen, om, såsom Kongl. Maj:ts befallningshafvande föreslagit, fängelset uppfördes på en annan tomt än den nuvarande fängelsetomten.

På uppdrag af fångvårdsstyrelsen hade dess biträdande arkitekt efter besök på stället uppgjort ritning och kostnadsförslag öfver länsfängelsets tillbyggnad. Enligt arkitektens förslag skulle för beredande af tillräckligt utrymme och för vinnande af en bättre tomtreglering ett å ritningen utmärkt område af 3,450 qvadratfot eller 304,13 qvadratmeter tilläggas fängelset från länsresidensets angränsande tomt, hvarjemte å fängelsets nu varande tomt en tillbyggnad i två våningar, innehållande tjugutvå celler, skulle uppföras och förenas med det gamla fängelset, hvaräst genom förbindelsen med tillbyggnaden två celler komme att förloras, så att hela fängelset skulle inrymma tillsammans trettiosju celler. Genom att nedföra tillbyggnadens grundmurar tillräckligt djupt kunde erhållas en hvälfd källarvåning, hvaräst fängelsets kök, badrum samt proviant- och vedkällare kunde inrymmas. Denna anordning vore af behovet påkallad, enär fängelsets nuvarande kök, beläget i administrationsbyggnaden, vore alltför litet, proviantkällare saknades, fångarnes badning egde rum i den trånga tvätt- och bageristugan samt vedförrådet vore upplagdt dels i en vedbod och dels på gården. Vidare vore föreslaget, att då det, i synnerhet efter den Luleå stad senast öfvergångna eldsvåda, vore behöfligt att åt vaktbetjeningen bereda bostad inom fängelset,

ett envåningstegelhus med bostäder för en förste vaktkonstapel och tre vaktkonstaplar skulle uppföras å fängelsets tomt. Förste vaktkonstapeln skulle erhålla två rum och kök samt de tre vaktkonstaplarna hvardera ett rum och kök, hvarjemte ytterligare två bostadslägenheter skulle kunna i detta hus inredas, om så skulle i framtiden erfordras. Den nuvarande trånga och dåliga tvättstugan måste nedrifvas, på det att fånggården måtte blifva fri, hvarför en ny tvätt- och bageribyggnad af tegel borde uppföras. I vinkel med denna kunde lämpligen uppföras en liten tegelbyggnad, der hufvudingången för ankommande och afgående fångar jemte vakt- och mottagningsrum funnes anordnade. Slutligen skulle de gamla promenadgårdarne och en del af hägnadsplanket nedrifvas för att ersättas af sex nya promenadgårdar och ett nytt brädplank mellan de särskilda gårdarne och i tomtgränsen, der denna icke upptoges af byggnaden. Kostnaden för allt detta vore beräknad till 64,000 kronor, hvaraf för fängelsebyggnad med källarvåning 34,300 kronor, för bevakningens bostadshus 13,000 kronor, för vakt- och ekonomihuset 8,900 kronor, för uthus, omhägnader och gårdar 4,800 kronor samt för faux frais och oförutsedda utgifter 3,000 kronor.

Fångvårdsstyrelsen, som icke haft något att erinra emot den uppgjorda ritningen med tillhörande kostnadsförslag, hade hemställt, att Kongl. Maj:t täcktes till Riksdagen aflåta proposition om anvisande å extra stat af 64,000 kronor för tillbyggnad af länsfängelset i Luleå, att utföras i hufvudsaklig öfverensstämmelse med ofvanberörda ritning och förslag, men med rättighet för fångvårdsstyrelsen att deri vidtaga de mindre väsentliga afvikelser, som vid arbetets utförande kunde finnas af nöden och utan anslagets öfverskridande verkställas.

Kongl. Maj:ts befallningshafvande, som fått tillfälle att vidare yttra sig i ärendet, hade lemnat fångvårdsstyrelsens förslag utan anmärkning.

Öfverintendentsembetet, hvars utlåtande infordrats, hade icke haft annat mot ritningen och kostnadsförslaget att anmärka, än att öfverintendentsembetet föreslagit en obetydlig ändring i fråga om det för bevakningspersonalen afsedda nya bostadshus.

Då det område, som tillhörde länsresidensets i Luleå tomt, blifvit af staden åt kronan upplåtet för att användas uteslutande till landshöfdinge-residenstomt, hade departementschefen låtit genom Kongl. Maj:ts befallningshafvande infordra yttrande från stadsfullmäktige i Luleå, huruvida från deras sida kunde vara något att erinra emot den ifrågakända åtgärden att från berörda tomt afskilja 304,13 kvadratmeter för att tilläggas länsfängelsets område; och hade stadsfullmäktige i anledning häraf, jemlikt beslut vid sammanträde den 26 november 1889, förklaradt, att intet vore från stadens sida att erinra mot den föreslagna jordupplåtelsen.

Af hvad sålunda blifvit upplyst har utskottet funnit behovet af ökad cellutrymme vid länsfängelset i Luleå vara ådagalagdt. Mot hvad Kongl. Maj:t föreslagit för afhjelpande af detta behof har utskottet, som granskat de uppgjorda ritningarna till nybyggnaden, icke haft något annat att erinra, än att, ehuru väl behovet af cellutrymme nu torde hafva blifvit tillgodosedt genom erhållande af 37 celler i fängelset, utskottet dock föreställer sig, att tillbyggnaden bör å den ganska trånga fängelsetomten så förläggas, att ytterligare tillbyggnad vid framtida behof deraf icke omöjliggöres, äfvensom att den nya fängelsebyggnaden bör så uppföras, att, om framdeles sådant vid behof af ökad utrymme synes lämpligare, öfver de två nu föreslagna våningarna kan uppföras en tredje.

Under uttalande deraf hemställer utskottet,

att för tillbyggnad af länsfängelset i Luleå ett belopp af 64,000 kronor må på extra stat för år 1891 anvisas.

9:o. Till understöd åt förbättringskolonien vid Hall har Kongl. Maj:t för år 1891 äskat ett extra anslag af 15,000 kronor, att, om möjligt, användas uteslutande till afbetalning å koloniens kapitalskuld.

Angående
understöd åt
förbättrings-
kolonien
vid Hall.
[14.]

Vid ärendets föredragning inför Kongl. Maj:t har departementschefen till en början erinrat, att Kongl. Maj:t, med anledning deraf att Riksdagen vid beviljandet af enahanda anslag för år 1889 uttalade den önskan, att, om möjligt, hela anslagsbeloppet, 15,000 kronor, måtte användas till afbetalning af koloniens kapitalskuld, stält beloppet till styrelsens för föreningen till minne af Konung Oscar I och Drottning Josefina disposition att användas till afbetalning af koloniens kapitalskuld vid samma års slut; men att Kongl. Maj:t sedermera, såsom af propositionen till 1889 års riksdag om beviljande af understöd åt kolonien Hall närmare inhemtades, genom beslut den 21 december 1888 bifallit en af styrelsen gjord framställning, att anslaget för år 1889, hvilket i främsta rummet borde användas till afbetalning af koloniens kapitalskuld, finge, i den mån föreningens öfriga tillgångar icke kunde anlitas till betalning af ränta å koloniens skuld, jemväl utgå till gäldande af denna ränta.

Af statsrådsprotokollet inhemtats vidare å sid. 31, att, enligt de af föreningens revisorer och styrelse afgifna berättelser angående förvaltningen under senaste räkenskapsåret från och med den 1 juli 1888 till den 1 juli 1889, föreningens skulder, som vid räkenskapsårets början utgjorde 74,779 kronor 25 öre, minskats med 12,089 kronor 2 öre äfvensom att af det för år 1889 af Riksdagen anvisade anslag ett belopp af 11,687 kronor 51 öre

blifvit användt till kapitalafbetalning och återstoden, 3,312 kronor 49 öre, till räntebetalningar.

Egendomen Halls nettoafkastning, efter frånräkning af 1,000 kronor, utgörande omkostnader för underhåll af gårdsbrukets byggnader, hade under räkenskapsåret utgjort 129 kronor 4 öre, under det nettoafkastningen för året 1887—1888 uppgått till 2,500 kronor 68 öre. Det ofördelaktiga resultat, jordbruket sålunda under ifrågavarande förvaltningsår lemnat, måste, enligt styrelsens förmenande, helt och hållet tillskrifvas årets synnerligen ogynnsamma väderlek; och hade revisorerna vitsordat, att jordbruket å egendomen omsorgsfullt skötes.

Elevernas antal utgjorde den 30 juni 1889 166, hvaraf 61 från Stockholms stad och de öfrige från aderton olika län. Kostnaden för hvarje elev under förvaltningsåret hade utgjort 306 kronor 92 öre eller något högre belopp än de två nästföregående åren, då den uppgått, under 1886—1887 till 305 kronor 40 öre och under 1887—1888 till 305 kronor 14 öre. Orsaken till ökningen under ifrågavarande förvaltningsår af berörda kostnad hade styrelsen förklarar härleda sig dels af stegringen i priset å en del lifsförnödenheter och andra artiklar, dels deraf att utrustning för ett mer än vanligt stort antal elever måst anskaffas. Af revisorernas berättelse framginge, att den ökning i elevantalet utöfver 150, som Kongl. Maj:t genom särskilda bref den 13 april 1888 samt den 29 januari och den 20 december 1889 medgifvit, varit för kolonien ekonomiskt fördelaktig.

Likasom för nästföregående år hade jemväl för det senast förflutna en af Kongl. Maj:t utsedd revisor deltagit i granskningen af koloniens räkenskaper och förvaltning.

Så väl fångvårdsstyrelsen som Kongl. Maj:ts befallningshafvande i Stockholms län hade, såsom af statsrådsprotokollet å sid. 33 inhemtas, vitsordat, att föreningen fortfarande vore förtjent af enahanda bidrag från statens sida som hittills.

Enligt hvad infordrad redovisning öfver fångvårdsanstalternas besparingskassamedel för år 1888 (Bil. Litt. C.) utvisar, har kolonien för tiden från och med den 1 oktober 1887 till den 1 oktober 1888 erhållit i bidrag för 54,412 underhållsdagar å 50 öre 27,206 kronor.

Utskottet hemställer,

att Riksdagen må till understöd åt förbättringskolonien vid Hall för år 1891 anvisa ett extra anslag af 15,000 kronor, att, om möjligt, användas uteslutande till afbetalning å koloniens kapitalskuld.

10:o. Slutligen har Kongl. Maj:t föreslagit, att Riksdagen måtte medgifva, att besparingar å nya lagberedningens anslag vid 1889 års slut till belopp af 7,046 kronor 93 öre måtte användas till ersättande, så långt det försloge, af förskott, som statskontoret utbetalt till en i statsrådsprotokollet omnämnd komité, samt, till godtgörande af återstoden utaf sagda förskott äfvensom af hvad statskontoret förskjutit till gäldande af kostnader för upprättande af i statsrådsprotokollet angifna lagfarts- och inteckningsböcker, å extra stat för år 1891 anvisa 9,934 kronor.

Anående
ersättning
för förskott.
[15.]

Af statsrådsprotokollet inhemtas å sid. 33, att statskontoret för ändamål rörande denna hufvudtitel, enligt en vid statskontorets beräkning angående statsverkets inkomster för år 1891 fogad förteckning, förskottsvis utbetalt följande belopp att till ersättande hos Riksdagen anmälas, nemligen:

jemlikt kongl. brefven den 30 december 1885, den 14 februari 1887 samt den 25 januari, den 25 april och den 23 augusti 1889, till komitén för utarbetande af förslag till lagar angående solidariska bolag och aktiebolag samt med dem jemförliga föreningar för ekonomisk verksamhet.....	kronor 11,380: 72
samt jemlikt kongl. brefvet den 19 oktober 1888 till gäldande af kostnader för upprättande af nya lagfarts- och inteckningsböcker för Medelpads östra domsaga i stället för de genom eldsvåda förstörda, till Svea hofrätts disposition.....	» 5,600: —
	<hr/> Summa kronor 16,980: 72.

Utskottet hemställer,

att Kongl. Maj:ts förevarande framställning må af Riksdagen bifallas.

Stockholm den 11 februari 1890.

På statsutskottets vägnar:

GUSTAF SPARRE.

Reservationer:

vid punkten 1:o (angående tillägg till Svea hofrätts lönestat):

af herrar grefve G. Sparre, C. E. Casparsson, E. V. R. L. Königsfeldt, F. Boström, P. J. von Ehrenheim och V. N. Ekenman;

vid punkten 2:o (angående förhöjning i anslaget till förvaltningsbidrag för Torneå domsaga):

af herrar grefve *G. Sparre*, *C. E. Casparsson*, *H. P. P. Tamm*, *E. V. R. L. Königsfeldt* och grefve *E. C. A. Piper*, som yrkat bifall till Kongl. Maj:ts förslag i ämnet;

af herr *J. Anderson* i Tenhult, som yrkat, att utskottet skulle hemställa om afslag å Kongl. Maj:ts framställning.

Herr *F. Boström* har begärt få antecknadt, att han icke inom utskottet deltagit i behandlingen af de under punkterna n:is 1 samt 3—10 i förestående utlåtande upptagna ärenden.

Bil. Litt. A.

Bil.

Tabell öfver ordinarie anslagen under

Justitie-

1890 års riksstat anslår:		
Anvisning i kontant.		
Kronor.	ö.	
17,000	—	Departementschefen
35,800	—	Departementets afdelning af Kongl. Maj:ts kansli
6,000	—	Departementschefens ombud för tillsyn öfver skrifers allmängörande, <i>förslagsanslag</i>
162,700	—	Högsta domstolen
18,800	—	Justitiekanslersexpeditionen
134,000	—	Nedre justitierevisionen
588,454	—	Svea hofrätt med derunder lydande justitiestat. Nuvarande belopp
		<i>Tillkommer:</i> förhöjning i anslaget till Svea hofrätt
		förhöjning i anslaget till förvaltningskostnadsbidrag åt häradshöfdingen i
510,021	—	Göta hofrätt med derunder lydande justitiestat
208,713	—	Hofrätten öfver Skåne och Blekinge med derunder lydande justitiestat
11,100	—	Krigshofrätten
55,000	—	Ålderstillägg, <i>förslagsanslag</i>
1,781,200	—	Fångvården:
		Fångvårdsstyrelsen
		Fångars vård och underhåll:
		<i>Bestämdt anslag.</i> Nuvarande belopp
		<i>Ökas</i> med
		<i>Förslagsanslag.</i> Nuvarande belopp
		<i>Minskas</i> med
		Ålderstillägg för en del vid fångvårdsstyrelsen och fångvården anstälde embets- och
		<i>Ökas</i> med
		Vård och underhåll af läns- och kronobäkten, <i>reservationsanslag</i>
T:pt	3,528,788	—

Litt. A.

riksstatens A n d r a hufvudtitel.

		Förslag till blifvande riksstat:	
		Anvisning i kontant.	
		Kronor.	ö.
.....		17,000	—
.....		35,800	—
.....		6,000	—
.....		162,700	—
.....		18,800	—
.....		134,000	—
.....		588,454:	—
.....		37,400:	—
Torneå domsaga	200:	—
.....		37,600:	—
.....		626,054	—
.....		510,021	—
.....		208,713	—
.....		11,100	—
.....		55,000	—
.....		59,500:	—
.....		487,500:	—
.....		18,300:	—
.....		505,800:	—
.....		1,159,200:	—
.....		38,300:	—
.....		1,120,900:	—
.....		1,626,700:	—
tjenstemän, förslagsanslag. Nuvarande belopp	45,000:	—
.....		20,000:	—
.....		65,000:	—
.....		30,000:	—
.....		1,781,200	—
.....		Transport	3,566,388

1890 års riksstat anslår:		
Anvisning i kontant.		
	Kronor.	ö.
T:pt	3,528,788	—
	84,000	—
	12,000	—
	18,000	—
	100,000	—
	64,148	—
	4,500	—
S:ma	3,811,436	—

Ersättning åt personer, menigheter och allmänna inrättningar för dem genom nya straff-
 Medikolegala besigtningar, *förslagsanslag*
 Rese- och traktamentspenningar, *förslagsanslag*
 Ersättning åt domare, vittnen och parter, *förslagsanslag*
 Skrifmaterialier och expenser, ved m. m., *förslagsanslag*. Nuvarande belopp
Ökas för jemnande af hufvudtitelns slutsumma med
 Extra utgifter, *reservationsanslag*

	Förslag till blifvande riksstat:	
	Anvisning i kontant.	
	Kronor.	ö.
	Transport	3,566,388 —
lagens införande frångångna bötesandelar, <i>förslagsanslag</i>		84,000 —
.....		12,000 —
.....		18,000 —
.....		100,000 —
.....	64,148: —	
.....	30: —	64,178 —
.....		4,500 —
	Summa	3,849,066 —

Bil. Litt. B.

**Tabell öfver extra ordinarie anslagen under riksstatens
A n d r a hufvudtitel.**

	Kronor.	ö.
Justitiedepartementet.		
Till arfvoden åt krigshofrättens ordförande och tre militära ledamöter	5,000	—
För nya lagberedningen	40,000	—
» Svea hofrätts förstärkning med en öfvertalig division	17,500	—
» tillbyggnad af läns cellfängelset i Luleå.....	64,000	—
Till understöd åt förbättringskolonien vid Hall	15,000	—
» statskontoret: ersättning för förskotterade belopp	9,934	—
Summa	151,434	—

Bil. Litt. C.**Redovisning öfver fängvårdsanstalternas besparingskassemedel för år 1888**
(det sista år, för hvilket fullständigt afslutade räkenskaper finnas).

Debet.		
Behållning den 1 januari 1888		342,734 17
<i>Inkomster:</i>		
Andel i arbetsinkomsten vid läns- och kronocellfängelserna	18,299: 13	
Räntemedel	16,242: 42	
Arbetsförtjenst, dels förverkad, dels tillhörande afidne fångar m. m.	5,380: 94	39,922 49
	Summa kronor	382,656 66
Kredit.		
<i>Utgifter:</i>		
Bidrag till kolonien Hall:		
Underhållsavgift för elever, jemlikt kongl. brefven den 17 december 1886, den 22 december 1887 och den 13 april 1888 för tiden från och med den 1 oktober 1887 till den 1 oktober 1888, eller för 54,412 underhållsdagar å 0,50		
	27,206: -	
Understöd och belöningar åt frigifne m. m.	9,614: 33	36,820 33
Behållning den 31 december 1888		345,836 33
	Summa kronor	382,656 66

Stockholm i kongl. fängvårdsstyrelsens kameralbyrå den 22 januari 1890.

Anmärkning: Fängvårdsstyrelsens tryckta årsberättelse för år 1888 upptager för hela kalenderåret $\frac{1}{1}-\frac{31}{12}$ 1888 underhållsdagarnes antal till 54,740 och underhållsavgiften till 27,370 kronor.